احیای مدارس اسلامی

ضرورت تدوین مبانی و فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی

بخش سوم و پایانی

مرتضی زاهدی

گروه اندیشه ـ در ۲ شماره پیشین تلاش شد تا با طرح مباحثی پیرامون ضرورت و چگونگی و ابعاد تدوین مبانی و فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی که در کتابی باعنوان نظریه تربیتی اسلام از مرتضی زاهدی مورد بررسی قرار گرفته است، گامی در راستای رونق بخشیدن به فضای تفکر و تأمل و همچنین تضارب و تبادل آرای اندیشمندان در باب یکی از مسائل ضروری جامعه اسلامی برداشته شود که در قامت نخستین الزامات تحولات بنیادین فرهنگی در تداوم حیات تکاملی انقلاب اسلامی به منظور بنای تمدن نوین اسلامی رخ نمایان می کند.

با امید آن که این گام به ثمر بنشیند.

بخش پایانی مباحث پیش گفته تقدیم می شود.

■ **نظریه جهل**

اسلام، علاوه بر نظریه های تربیتی این پنج استعداد، نظریه دیگری به نام تعریف جهل و جهالت دارد که پس از کسب علم و پس از کسب دانش و معرفت، حتی در بالاترین قله های آن پدید می آید و ممکن است انسان به آن مبتلا شود. و این نظریه خاص اسلام است و غیر از آن چیزی است که درعرف جوامع بشری به معنی جهل به مفهوم نداشتن دانایی و یا بی اطلاعی است. در این نظریه، جهل، نوعی سرکشی و انکار حقایق است که انسان پس از آشنایی با حقایق، ممکن است به آن مبتلا شود و آن زمانی است که انسان پس از آگاهی قلب از حقایق عالم از سوی عقل، اگر به موضع گیری عقل و هدایت های عقلانی عمل نکند، در آن صورت تاریکی و نادانی خاصی بر قلب انسان چیره خواهد شد که با وجود اطلاعات کافی و بسیار، راه غلط را انتخاب خواهد کرد و خود و دیگران را به پرتگاه هلاکت خواهد کشاند و در این مسیر از بدترین افراد نادان و حتی از حیواناتی که معروف به حماقت و یا پستی هستند، رفتار بدتری خواهد داشت.

مکتب تربیتی اسلام علاوه بر همه نظریه های بی بدیل و بدیع و زیبا و در عین حال بسیار منطقی و علمی گفته شده، درباره انسان شناسی و روان شناسی جوان و روان شناسی تربیتی او و نیز روانشناسی دختران و زنان که منشأ و اساس و مبنای حقوق و نقش زن در حیات انسانی است، نظریه های بسیار جالب و جدید و دقیقی دارد. به گونه ای که توجه به آن می تواند منشأ تحولات اساسی در تعلیم و تربیت جوانان و نگاه جدید و سازنده مسئولان به شخصیت و شناخت و رفتار جوانان بشود و جوانان در جوامع بشری را از آنچه که اکنون به عنوان بحران نوجوانی و جوانی معروف شده است، نجات دهد و آنان را محور و سرمایه اصلی برای ایجاد هر گونه اصلاحات مثبت و سازنده جامعه مطرح کند.

در کتاب «نظریه تربیتی اسلام» از دیدگاه اسلام درباره مراحل رشد انسان بالاخص مرحله بلوغ و پیدایش آن و اثرات بسیار سازنده آن، نظریه بسیار بدیع و جالبی مطرح شده است که در همه مکاتب تربیتی جهان بی نظیر است.

اما بر هیچ یک از آشنایان به مکتب تربیتی اسلام و تعلیم و تربیت اسلامی پوشیده نیست که متأسفانه در مدارس و دانشگاه های جوامع اسلامی به کلی از نکات زیر که ارکان تعلیم وتربیت اسلامی است، غفلت شده:

۱- علم با تعریف اسلامی و با مشخصات قرآنی و روایی آن و شرایط لازم برای تحقق در وجود دانش آموزان و دانشجویان و دیگر متعلمان.

۲- عقل با تعریف اسلامی و با مشخصات قرآنی وروایی آن که عزیزترین مخلوقات هستی نزد حق تعالی است و مخاطب همه آیات قرآن کریم است.

مکتب تربیتی اسلام که در روایات شریفه رسول خدا (صلی الله علیه و آله) و اهل بیت شریفش، اساسی ترین ارکان آن عقل و قلب و علم و عاطفه و تفکر و اراده است، چگونه ممکن است بدون این ارکان از آن مکتب بزرگ چیزی باقی بماند؟

۳- تفکر که همان تلاش و عمل عقل یا وجدان است و از دیدگاه مکتب تربیتی اسلام، یک ساعت آن (یک لحظه آن)، معادل هفتاد سال عبادت مقبوله شمرده می شود.

۴- قلب روحانی که از دیدگاه اسلام، قرآن کریم و روایات شریفه اهل البیت علیهم السلام محور همه ادراکات عالی انسان و دارای چشم و گوش و فهم و حتی مشام معنوی است و ابزار ارتباط انسان با امامان معصوم علیهم السلام و عالم ملکوت و عالم آخرت به حساب می آید. همچنین علمی گفته شده، درباره انسان شناسی و روان شناسی جوان و روان شناسی تربیتی او و نیز روانشناسی دختران و زنان که منشأ و اساس و مبنای حقوق و نقش زن در حیات انسانی است، نظریه های بسیار جالب و جدید و دقیقی دارد. به گونه ای که توجه به آن می تواند منشأ تحولات اساسی در تعلیم و تربیت جوانان و نگاه جدید و سازنده مسئولان به شخصیت و شناخت و رفتار جوانان بشود و جوانان در جوامع بشری را از آنچه که اکنون به عنوان بحران نوجوانی و جوانی معروف شده است، نجات دهد و آنان را محور و سرمایه اصلی برای ایجاد هر گونه اصلاحات مثبت و سازنده جامعه مطرح کند.

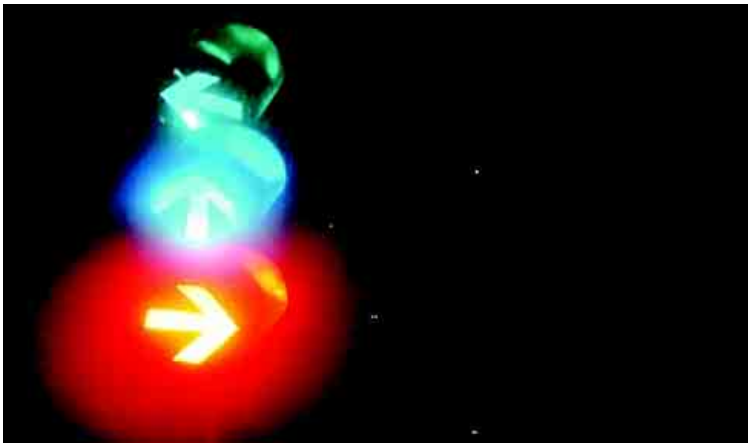

تنها وسیله آموختن و درک معارف وحیانی است.

۵- در مدارس و دانشگاه ها از معرفی جهالت به عنوان بزرگ ترین خطر از دیدگاه اسلام خبری نیست. جهالتی که طبق نظریه تربیتی اسلام حتی در بالاترین سطوح علمی و تحقیقاتی ممکن است وجود داشته باشد و در قرآن کریم معادل کفر شمرده شده است و موجب لجاجت و گمراهی و سقوط انسان ها به پرتگاه های هلاکت و بدبختی می شود.

۶-در مدارس و دانشگاه ها از معرفی عاطفه وتوجه به عواطف انسانی یا تعریف آن از دیدگاه اسلام و تفاوت آن با احساس و احساسات، خبری نیست و نه تنها تحت تربیت و پرورش قرار ندارد، بلکه حتی مورد توجه نیز قرار نمی گیرد.

۷- در مدارس و دانشگاه ها از توجه و تربیت و پرورش اراده برای اعمال صالح و مبارزه با نفس و هواها و غرایز حیوانی خبری نیست .بلکه حتی در مدارس به اصطلاح اسلامی نیز خبری از تربیت و پرورش عقل با تعریف قرآنی آن وتربیت وپرورش تفکر وتربیت وپرورش قلب وتربیت وپرورش عاطفه و ارائه علم و توسعه و پرورش علم با تعریف قرآنی آن ها وجود ندارد.

مکتب تربیتی اسلام که در روایات شریفه رسول خدا (صلی الله علیه وآله) واهل بیت شریفش، اساسی ترین ارکان آن عقل وقلب وعلم وعاطفه وتفکر واراده است، چگونه ممکن است بدون این ارکان از آن مکتب بزرگ چیزی باقی بماند؟

اگر قبول داریم که بدون ارکان وجودی یک انسان، هیچ انسانی وجود خارجی پیدا نخواهد کرد، پس چگونه ممکن است مکتب تربیتی اسلام بدون ارکان گفته شده، وجود خارجی پیدا کند؟

بدون وجود این ارکان، در مدارس و دانشگاها چگونه می توان مطمئن شد که دانشگاه ها و مدارس آموزش و پرورش به سوی اندیشه های سکولار نزدیک نمی شود و تحت تأثیر جهان کفر و اندیشه های کفرآمیز قرار ندارد؟ بدون تربیت عقل و قلب وعلم و عاطفه و تفکر و اراده و پرهیز از جهل با تعریف قرآنی آنها، رشد عقول شیعیان بالاخص و نیز عموم مسلمین آیا امکان پذیر خواهد شد؟

برای زمینه سازی جلب عنایت حق تعالی، جهت رشد عقل انسان ها و کسب قابلیت برای درک ظهور آن یگانه عالم، بجز تربیت و پرورش عقل و علم و عاطفه و تفکر و اراده و پرهیز از جهل با تعریف قرآنی آن ها آیا راهی وجود دارد؟

در حالی که به یقین می توان گفت که این برنامه ها از مسلمات وقطعیات امور حضرت حجت (ارواحنا فداه) است.

اگر چنین است- که هست- پس چرا در جامعه مسلمین به تحقق این برنامه ها اهتمام نمی شود؟

با عنایت به این که امور فوق در جامعه مسلمین محقق نشده است، پس می توان با قطعیت گفت: این امر که از امور مهمه و مورد تأکید آن حضرت است، بر زمین مانده و مورد غفلت قرار گرفته است. از این رو عاشقان اسلام و قرآن کریم و ارادتمندان و منتظران ظهور آن حضرت باید برای انجام وتحقق این امور قیام کنند.

تا زمانی که ارکان گفته شده در جامعه اسلامی احیا نشود، مکتب تربیتی اسلام احیا نخواهد شد، زیرا جامعه اسلامی بدون توجه به این امور، از اسلام ناب محمدی (صلوات الله علیه و آله) محروم خواهد شد.

توجه نکردن به این نظریه های تربیتی اسلام، زمینه ساز پذیرش شبهه های بسیار خطرناک در اعتقادات برخی از مسلمانان شده است که از طرف دشمنان اسلام دائماً مطرح می شود و آن شبهه این است که اسلام برای تربیت وبازسازی انسان ها که از اصلی ترین محورهای مدیریت جوامع انسانی است، نظریه روشن و قابل توجهی ندارد (العیاذ بالله).

بدیهی است که نگرانی از ناتوانی در تحقق این امور در جامعه مسلمین، مانع از توجه و طرح این امور فوق در عرصه تعلیم و تربیت اسلامی که مهم ترین آرمان اسلام را تشکیل می دهد، نمی تواند باشد، زیرا فقط مطالعه و تحقیق و ترویج و تبلیغ معارف فوق، حتی بدون آنکه وارد عمل به آن ها شویم موجب ارتقای اندیشه و رشد فرهنگی جوامع اسلامی خواهد شد.

باید همچون تأسیس مدارس اسلامی در گذشته که نقش مؤثری در حفظ فرهنگ اسلامی داشت، در همه استان ها و شهرستان ها، هسته های اولیه بررسی ومطالعه وتحقیق در این زمینه را تأسیس کنیم و به توسعه و تشویق و ترویج این نظریه های تربیتی اسلام تلاش کنیم.

مکتب تربیتی اسلام علاوه بر همه نظریه های بی بدیل و بدیع و زیبا و در عین حال بسیار منطقی و علمی گفته شده، درباره انسان شناسی و روان شناسی جوان و روان شناسی تربیتی او و نیز روانشناسی دختران و زنان که منشأ و اساس و مبنای حقوق و نقش زن در حیات انسانی است، نظریه های بسیار جالب و جدید و دقیقی دارد

این گام ضروری مبارک، مساعی و همت همه دلسوزان اعم از مسئولان وزارتخانه های آموزش وپرورش وفرهنگ و ارشاد اسلامی، شورای عالی انقلاب فرهنگی، حوزه ها و دانشگاه ها و دیگر مراکز علمی وپژوهشی، علما و دانشمندان و فرهنگ شناسان جامعه و نیز دیگر دستگاه ها و نهادهای مربوط و همه خیرگان امر را طلب می کند، زیرا به دستور قرآن کریم وظیفه شرعی و شخصی افراد آن است که حتی در محرومیت و سخت ترین شرایط نیز، در معرفی و ترویج نظریه های اسلامی و قرآنی گفته شده تلاش کرده و جامعه را از نظریه های قرآن و رسول خدا (ص) و ائمه معصومین (ع) در این امر مهم آگاه کنند.

پی نوشت:

کلمه علم در اسلام به دومعنی به کار رفته است یکی معنی زمینی آن که به مفهوم دانش و اطلاعات است، دوم به معنی نور و شعور و بصیرت و روشنی است. قرآن کریم از معنی اول آن گاه که به زبان اهل زمین صحبت کرده استفاده می کند و در معنی دوم آنگاه که از موضع و اندیشه وحی سخن می راند استفاده می کند.

جهل و جهالت، فکر و تفکر، عقل و تعقل، قلب، عاطفه و آسمان و زمین و بیشتر واژه های کلیدی قرآن کریم همین گونه است. کلمه تعلیم نیز در قرآن کریم به دو معنی به کار رفته است یکی مفهوم زمینی آن است که به معنی انتقال معلومات و آموزش است و دوم مفهوم وحیانی آن است که به معنی به نور رساندن و نورانی کردن و تبدیل دانش و معرفت به نور در قلب مؤمن است.

تلفن گروه اندیشه ۸۸۷۶۱۲۵۷

«آگهی مناقصه شماره ۹۵۹»

اداره کل پشتیبانی امور دام فارس در نظر دارد حمل گوشت قرمز و سفید خریداری شده از مراکز تولیدی استان را به سردخانه های تحت پوشش به مناقصه گذار لذا از شرکتهای واجد شرایط دعوت به عمل می آید برای دریافت اسناد مناقصه و عودت پیشنهادات خود حداکثر تا ده روز پس از انتشار آگهی به نشانی زیر مراجعه نمایند.

ضمناً هزینه آگهی به عهده برنده مناقصه می باشد.

نشانی: شیراز، بلوار چمران، روبروی بیمارستان حافظ

اداره کل پشتیبانی امور دام فارس

«آگهی مزایده شماره ۱۸۶»

اداره کل پشتیبانی امور دام فارس در نظر دارد تعدادی پالت چوبی موجود در سردخانه شهید کاظمی زاده را به فروش برساند لذا بدین وسیله از کلیه علاقه مندان دعوت به عمل می آید برای بازدید و دریافت اسناد مزایده و عودت پیشنهادات خود حداکثر ده روز پس از انتشار آگهی به نشانی زیر مراجعه نمایند.

ضمناً هزینه آگهی به عهده برنده مزایده می باشد.

نشانی اخذ مدارک مزایده: شیراز، بلوار چمران، روبروی بیمارستان حافظ

اداره کل پشتیبانی امور دام فارس

آگهی فراخوان (نوبت اول)

دادگستری کل استان کهگیلویه و بویراحمد در نظر دارد، ساختمان دادگستری دنا واقع در مجتمع اداری شهرستان دنا از طریق برگزاری مناقصه به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید.

- مشخصات عمومی ساختمان عبارتست از: ۴۹۰۰ متر مربع زیربنا با امکانات فلزی به اضافه محوطه سازی، دیوار کشی و احداث پارکینگ.
- مدت اجرای پروژه: شانزده ماه شمسی تعیین زمان شده است.
- حدود برآورد پروژه: دوازده میلیارد ریال می باشد.

حداقل مدارک مورد نیاز: پیمانکاران باید حداقل دارای پایه ۶ ابنیه و پایه ۵ تأسیسات باشند.

- پیمانکاران می توانند در صورت فقدان یکی از پایه ها با شرکت دیگری به صورت مشترک اقدام نمایند.
- متقاضیان برای دریافت تأمین و تحویل اسناد و مدارک فراخوان و ارزیابی حداکثر ظرف مدت ده روز از تاریخ انتشار آگهی به دفتر مهندسین مشاور معمار تن چهار فصل هنر واقع در بلوار خیابان سردار جنگل جنوب، فرعی سوم شماره ۳۵ مراجعه نمایند.

هزینه آگهی به عهده برنده مناقصه می باشد. تلفن تماس: ۰۷۲۱-۲۲۲۹۸۱۵

دادگستری کل استان کهگیلویه و بویراحمد

«آگهی مناقصه شماره ۹۶۰»

اداره کل پشتیبانی امور دام فارس در نظر دارد، انجام امور خدماتی، حفاظتی حمل و نقل اداری، تخلیه و بارگیری گوشت منجمد خود را در ساختمانهای اداری و واحدهای تحت پوشش را در شیراز به شرکتهای واجد شرایط و دارای تأییدیه اداره کل کار و امور اجتماعی واگذار نماید. لذا بدین وسیله از کلیه شرکتهای علاقه مند و دارای صلاحیت دعوت به عمل می آید برای دریافت اسناد شرکت در مناقصه و عودت پیشنهادات خود حداکثر تا ده روز پس از انتشار آگهی به نشانی زیر مراجعه نمایند.

نشانی: شیراز، بلوار چمران، روبروی بیمارستان حافظ اداره کل پشتیبانی امور دام فارس

اگر به کیفیت عالی می اندیشید
توروزیه ۱۰ روزه مراکش - ترکیه
۹ روز گشت کامل شهرهای کازابلانکا (دارالبیضا)، رباط، فاس، مکناس، مراکش و استانبول
گشت دانشوران ۸۸۸۹۹۳۲۷

آفتاب ساحل آبی
۸۸۵۳۳۵۳۳

روان سی سفید
برزیل
۰۹۱۲۰۳۲۰۴۰۳۸

تور کیش تور مشهد
سواحل خلیج فارس
بلیط تک - تور با پرواز بوئینگ
تور تایلند - هند - چین - مالزی و سنگاپور
منتظر گشت ۸۸۷۳۷۳۱۴-۸۸۵۰۵۴۴۴

کیش دیدنی با دنیای دیدنی
۲۶۹۰۰۰ تومان
تور استانبول تور مشهد فول برد
تور کیش (ویژه ایام نوروز ۸۶) هتل ۵ و ۴ ستاره
دنیای دیدنی ۸۸۷۳۰۰۷۳ ثبت گشت کیش ۸۸۶۶۴۴۱۱

توروزیه
کیش
تورهتل داریوش و پارمیس ۵ ★
تورهتل هلیا - آریان ۴ ★
نرخ ویژه هتل پارس نیک ۳ ★
۵۰٪ تخفیف پارک دلفینها
جمعه گشت ۸۸۹۱۶۴۱۴-۱۸ ۸۸۹۲۲۰۵۵-۹ راکس ۸۸۲۶۲۶۷۸

اگر به کیفیت عالی می اندیشید
چین
پکن - شانگهای - هانگزو
هتل های ۵ ستاره
سیم کارت رایگان
دارالامت کلیه وروده ها
گشتهای کامل روزانه با ناهار
گشت دانشوران ۸۸۸۹۹۳۲۷

مجمع الجزایر مالدیو
سفرهای ارزان قیمت - تورهای ویژه جزیره
قشم ۲ شب ۱۱۰۰۰۰ تومان ۳ شب ۱۲۰۰۰۰ تومان
هتل بین المللی ۳ ستاره
صبحانه - گشت نیمروزی ترانسفر - راهنما
پرواز قطر چهارشنبه ها ۷ شب - ۸ روز
مرخاب ۸۸۷۴۶۸۶۰

جدید
هدیه نوروزی ایرانسل
شما که به ایرانسل می پیوندید می توانید
از ۲۹ اسفند ۸۵ تا ۱۵ فروردین ۸۶ از
۱۲ شب تا ۶ صبح هر چقدر می خواهید مجانی صحبت کنید!
۳ و تمام مشترکین ایرانسل
مکالمه رایگان از ایرانسل به ایرانسل*
* برای اینکه مشترک ایرانسل باشید باید ثبت نام خود را تکمیل شده و سیم کارت خود را فعال کرده باشید
ایرانسل MTN
www.irancell.ir